

NOVÁ EURÓPSKA PROKURATÚRA ZAČALA SVOJU ČINNOSŤ 1. JÚNA 2021

Mgr. Martina Trégerová

„Vytvorením Európskej prokuratúry sa začína nová etapa v histórii európskej integrácie. Hlavným poslaním tohto európskeho orgánu je chrániť finančné prostriedky Európskej únie pred zločincami v záujme spoločného záujmu našich občanov. Európska prokuratúra bude sledovať vykonávanie programu NextGenerationEU a dôsledne dozeráť na to, aby sa finančné prostriedky plne využívali na pomoc našim hospodárstvám pri zotavovaní sa z krízy.“

Didier Reynders, európsky komisár pre spravodlivosť

Do začatia činnosti Európskej prokuratúry mohli vyšetřovať a sťahovať odvodov týkajúce sa rozpočtu Európskej únie (EÚ) iba vnútroštátne orgány. Ich právomoc končila na štátnych hraniciach.

V apríli 2017 sa šestnásť členských štátov dohodlo na užšej spolupráci s cieľom zlepšiť boj proti podvodom poškodzujúcim Európsku úniu a na zriadení Európskej prokuratúry. Rada pre spravodlivosť a vnútorné veci prijala 12. októbra 2017 Nariadenie Rady EÚ (dokument 32017R1939), ktorým sa zriadila Európska prokuratúra a ktoré nadobudlo účinnosť 20. novembra 2017.

Po ukončení legislatívnych procesov začala Európska prokuratúra svoju činnosť 1. júna 2021. Je prvou nadnárodnou prokuratúrou poverenou vyšetřovaním a sťahovaním trestných činov spáchaných po 20. novembri 2017. Tieto činnosti bude viesť nezávisle od Európskej komisie, ostatných inštitúcií a orgánov EÚ, ako aj od členských štátov. Bude dopĺňať prácu ostatných orgánov a agentúr, ako sú The European Anti-Fraud Office (OLAF), The European Union Agency for Criminal Justice Cooperation (Eurojust) a The European Union Agency for Law Enforcement Cooperation (Europol), ktorým chýbajú potrebné právomoci na vykonávanie trestných vyšetřovaní a sťahovaní. Očakáva sa, že Európska prokuratúra vyšetří približne tritisíc prípadov ročne. Z dvadsiatich siedmich členských štátov Európskej únie sa na mechanizme Európskej prokuratúry nezúčastňujú len Dánsko, Írsko, Maďarsko, Poľsko a Švédsko.

Úloha Európskej prokuratúry

Bojuje proti podvodom, ktoré sa týkajú:

- výdavkov a príjmov EÚ,
- finančných prostriedkov EÚ nad 10 000 eur alebo cezhraničných podvodov v oblasti DPH, ak spôsobená škoda presiahla 10 miliónov eur,
- prania špinavých peňazí z aktív pochádzajúcich zo sprenevery rozpočtu EÚ,

- aktívnej a pasívnej korupcie alebo sprenevery, ktoré ovplyvňujú finančné záujmy EÚ,
- účasti v zločineckej organizácii, ak je jej činnosť zameraná na páchanie trestných činov poškodzujúcich rozpočet EÚ.

Štruktúra Európskej prokuratúry

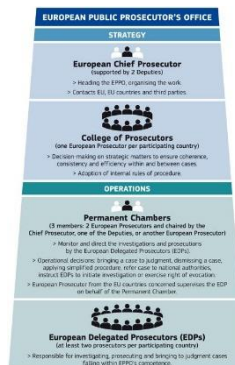
Má dve úrovne: centrálnu a decentralizovanú.

Centrálna:

- hlavný európsky prokurátor (Laura Codruta Kövesiová) a dvaja zástupcovia (Andreas Ritter a Danilo Ceccarelli) so sídlom v Luxemburgu,
- kolégium dvadsiatich dvoch európskych prokurátorov zodpovedných za rozhodovanie o strategických záležitostiach so sídlom v členských štátoch EÚ.

Decentralizovaná:

- delegovaní európski prokurátori, ktorí pôsobia v zúčastnených krajinách EÚ a vykonávajú vyšetrovania a trestné stíhanie vo svojom členskom štáte,
- stále komory, ktoré monitorujú a riadia vyšetrovania a prijímajú operatívne rozhodnutia.

V rámci novozriadenej inštitúcie by na Slovensku malo pôsobiť päť európskych delegovaných prokurátorov. Ich úlohou je vykonávať agendu Európskej prokuratúry, ktorá sa týka vyšetrovania trestných činov poškodzovania finančných záujmov európskych spoločností. Európski delegovaní prokurátori, ktorí konajú v mene Európskej prokuratúry vo svojich členských štátoch, majú rovnaké právomoci ako vnútroštátni prokurátori, pokiaľ ide o vyšetrovanie, trestné stíhanie a podanie žaloby na súd.

Európska prokuratúra funguje ako jeden spoločný úrad pre všetky zúčastnené krajiny EÚ a kombinuje európske a vnútroštátne úsilie v oblasti presadzovania práva v jednotnom, plynulom a efektívnom prístupe.

Použitá literatúra:

[1] European Public Prosecutor's Office (the EPPO). European Commission [online]. Brussels: European Commission, 1995-2021 [cit. 2021-06-10]. Dostupné na:

https://ec.europa.eu/info/law/cross-border-cases/judicial-cooperation/networks-and-bodies-supporting-judicial-cooperation/european-public-prosecutors-office_en

[2] Ochrana rozpočtu EÚ: Európska prokuratúra začne fungovať 1. júna. Európska komisia [online]. Brussels: European Commission, 1995-2021 [cit. 2021-06-09]. Dostupné na:

https://ec.europa.eu/commission/presscorner/detail/sk/ip_21_2591

[3] Nariadenie Rady (EÚ) 2017/1939 z 12. októbra 2017, ktorým sa vykonáva posilnená spolupráca na účely zriadenia Európskej prokuratúry. Úradný vestník Európskej únie. 2017, ročník 60, L 283.

[4] *The European Public Prosecutor's Office (EPPO): protecting taxpayers against fraud and corruption* [online]. Luxembourg: Publications Office of the European Union, 2019 [cit. 2021-06-14]. ISBN 978-92-76-01422-5. Dostupné na:

https://ec.europa.eu/info/sites/default/files/eppo_brochure_en.pdf